

1. Dansmariekes

1.1 Wat zijn dansmariekes ?

Dansmariekes zijn meisjes die in een fraai uniform dansend marcheren tijdens carnavalsfeesten en optochten. Dansmariekes en carnaval zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, als rook en vuur. De cheerleaders van het carnaval dansen sierlijke, tot acrobatische figuren. Hun synchrone bewegingen passen bij elke carnavaleske muziekstijl. Het dansen op snelle polkamuziek wordt “garde” genoemd, op hedendaagse muziek heet het gewoon showdans.

1.2 Afkomst

Een typische carnavalsdansvorm wordt uitgevoerd door het uit het Rijnland afkomstige “Tanzmariechen”. In Keulen zijn deze gardes ontstaan met name om het militarisme van de Pruisen belachelijk te maken, met een carnavalsgroet, die de normale groet als het ware omkeert. Met een “schertsleger” – de garde – dat zo ongeveer alles doet, waarmee een normale compagnie zich volslagen belachelijk zou maken.

Het Tanzmariechen toont duidelijk verwantschap met de Marketenster, en heeft een bont en bewogen verleden achter zich. Pakweg een eeuw geleden, toen Duitsland over een erg groot aantal legers beschikte liep achter ieder regiment enkele dartele meiden aan, die tijdens de dag als marketentsters de soldaten van voedsel, versnaperingen en drank dienden te voorzien. Eens de zon was ondergegaan waren zij bereid om de jongens van de troep te voorzien van andere, meer gemakkelijke, diensten. Koopwaar moet nu eenmaal aangeprezen worden, hetgeen betekende dat zodra de zon aan de horizon was verdwenen, de marketenster zich in een frivoler pakje hulde waardoor de soldaten tijdens het dansen het rijkelijk door kant omhulde achterdeel voortdurend te zien kregen. Het vervolg laat ik graag aan jullie verbeelding over.

In de carnavalsspot werden zowel de officieren als de marketenster betrokken. De een door hem uit te beelden als een verwijfde, bepruikte zelfingenomen kwast. De ander door een in haar kostuum gestoken, maar overigens duidelijk herkenbare man, de Tanzmarie.

De carnavalsverenigingen lieten zich verder in de 19de eeuw ook inspireren door de revuegirls die men toentertijd in de theaters aantroef. Dat waren niet al te overdadig gestoffeerde jonge dames, voorzien van enkele militaire attributen zoals piekhelmen en ransels, die in kleine groepjes uitdagende dansen ten beste gaven. Het kan niet ontkend worden dat de carnaval met zijn Tanzmariechen, de wervelende shows die slechts in de Europese hoofdsteden genoten konden worden, heeft gepopulariseerd en geparodieerd.

Feit is dat aan carnaval een “oogstrelend” element is toegevoegd, mede door het zich snel ontwikkelende balletonderwijs. Dansmariekes gingen dan ook steeds vaker in groepen optreden.

We hebben de figuur van de huidige dansmariekes leren kennen via de tv uitzendingen over de carnavalszittingen van Keulen en Mainz. Het carnaval zou veel van zijn glamour missen zonder de dansmariekes.

De wat slonzige marketenster is als assepoester door een toverslag veranderd in het zinnenprikkelende wezen van een dansmarieke. De dansmariekes zorgen met hun

wervelende shows in tal van plaatsen het dynamische en oogstrelende element in zittingen en optochten. Laat nu net het hele carnavalsgebeuren de oorsprong zijn van “ De Broeveskender”.

1.3 Dansmarieke zijn is een sport

Dansmariekes dienen jong te beginnen, zeker als ze carrière willen maken. Een objectief dat niet alleen door het meisje wordt nagestreefd, maar vaak ook tot de dromen van de ouders behoort.

een dansmarietje van allure worden vergt training en inzet. Je moet er veel voor over hebben en je dient vooral je zenuwen te kunnen beheersen als je aan wedstrijden deelneemt, zeker wanneer de spagaten, spreidsprongen en andere moeilijke figuren moeten gemaakt worden. Het is niet enkel bij dansmariekes gebleven. Men kent daarnaast immers ook nog de dansparen, garden- en showgroepen.

Alhoewel de dansmariekes, in de hoedanigheid zoals velen hen kennen, gegroeid zijn uit de carnavalswereld, moet er met enige teleurstelling, vastgesteld worden dat de verenigingen van dansmariekes hoe langer hoe meer deze historische band willen verbreken, en zich eerder als een sport- of dansvereniging trachten te profileren.

Niemand zal betwisten dat dansmariekes die aan toernooien meedoen, en hiervoor ook aan fysiek zware trainingen moeten deelnemen, perfect met een sportvrouw of sportman vergeleken kunnen worden. De spijtige reden die aan de basis ligt van dit alles heeft helaas niets met met fysieke redenen te maken maar wel met de financiële kant van de zaak.

1.4 Verschil tussen dansmariekes en majoretten

Zeg nooit majorette tegen een dansmarieke. Majoretten maken met hun majorettestok allerlei figuren. Dansmariekes showen in solo, in paren of in groep en tonen individueel of in groep vast omliggende bewegingen, figuren en passen op de maat van een mars of polka.

Deze dansvorm verdient de benaming sport en vraagt een goede conditie en training. Op jonge leeftijd kan de opleiding starten. Na twee jaren mogen kandidaten zich “ Dansmarieke “ noemen.

Topdrukke voor de dansmariekes is uiteraard het carnavalsseizoen van 11 november tot en met de carnaval. Optochten, feesten en optredens zorgen voor een druk programma. Na de carnavalsdrukke nemen de dansmariekes deel aan toernooien, zowel regionaal als internationaal. Zij horen bij een “ raad van elf “ of een “ prinsengarde” . Hun taak : optreden op verschillende zittingen.

2. De Broeveskender

2.1 Ontstaan

Zoals hierboven reeds aangehaald waren de dansmariekes vooral actief in het carnavalsgebeuren.... Zo waren er in Bilzen 2 burens zot van carnaval. Toen in Bilzen in 1965 het carnavalsgebeuren nieuw leven werd ingeblazen waren zij er als de kippen bij om, samen met hun straat, mee te doen aan de nieuwe carnavalsoptocht. Harry, Liza, Pierre en Liza zochten mensen bij elkaar en maakten een praalwagen waarmee deelgenomen werd aan verschillende carnavalsoptochten in Bilzen, Eigenbilzen, Diepenbeek. Hun carnavalslokaal was

café Mombeek op de kiezelweg en de groep bestond uit een 25 tal leden. Tijdens een carnavalszitting in Teuven zag men er voor het eerst een “ dansmarieke”. Beide burens waren hierdoor zo gecharmeerd dat er al rap besloten werd om de carnavalsgroep om te tunen naar een dansmariekesgroep. De geboorte van de Broeveskender. Kinderen van de brobos, in het dialect is Brobos : Broeves.

2.2 Ontwikkeling

In 1968 werd er gestart met 8 danseresjes. Er werd les gegeven door een lesgeefster uit Nederlands Eysden waar er ook 2x per week werd getraind. Stel je voor in 1968, weinig of geen auto's en dan met kinderen die verplaatsing maken met openbaar vervoer was een hele onderneming. Een echte belevenis op zich voor de jonge danseresjes. Al gauw besliste Marie Josee, dochter van één van de oprichters, om de kinderen voortaan te trainen. Dit gebeurde in de living van een woonhuis. Zij maakte, en maakt nog steeds, alle kostuums nodig voor de optredens. Ondertussen hangen er in een hangar honderden kleedjes voor de dansers en danseressen. Allemaal met liefde gemaakt en gratis verteld ze er trots bij. De eerste 8 dansmarietjes vielen al vlug op in de verschillende carnavalsoptochten, niet alleen door hun acrobatie maar ook door hun mooie kledij en de groep werd groter. De verplaatsing naar Eysden werd hierdoor nog avontuurlijker en Marie Josee besloot om voortaan alle trainingen zelf te geven.

2.3 Optredens

De groep werd groter en groter en er kwamen steeds meer optredens tijdens de verschillende pronkzittingen en carnavalsoptochten in binnen en buitenland. Zo waren zij regelmatig te gast in Wiesbaden, Keulen, München, Maastricht, Eindhoven.... Door de jaren heen werden de “ Broeveskender “ overal gevraagd en werden bekender en bekender. Zo traden ze bv ook op tijdens verschillende tv show's zoals “ Hallo met Henk “, Baccara met Donaat Deriemaker en vele anderen. Ook voor Koning Boudewijn werd er opgetreden tgv zijn 40 jarig koningschap. Vanaf de vroege jaren 1980 begon men voeling te verliezen met het carnavalgebeuren en werd er overgestapt op het dansen als een sport. Af en toe echter neemt men nog steeds deel aan een pronkzitting om alzo toch de traditie levendig te houden. Een andere traditie is dat de Broeveskender optreden tijdens de seniorenmiddag ter gelegenheid van Spurk kermis. Sommigen passen zelfs hun verlof hiervoor aan vermits spurk kermis het eerste weekend van augustus is.

2.4 Dansen is sport

Zoals hierboven reeds aangehaald evolueerden de “ Broeveskender” tot een volwaardige dansgroep die tal van Belgische en Europese prijzen in de wacht sleepte tijdens verschillende danswedstrijden. Zo werden zij 21 x Europees kampioen en 36x Belgisch kampioen. Een palmares om U tegen te zeggen. Om dit alles te kunnen bereiken moet er natuurlijk hard worden gewerkt. Zo traint men 3x in de week en tijdens de corona lockdown werd er zelfs online geoefend en tijdens de periode dat er wat meer mocht werd er in openlucht getraind op kiezel en tarmac. “Nooit heb ik iemand van de dansers horen klagen over de koude of de slechte ondergrond” verteld ze. Onze dansers waren zo blij dat ze terug samen konden oefenen dat de slechte omstandigheden maar een bijzaak waren.

2.4 Huidige ploeg

Vermits er geen lidgeld wordt gevraagd moeten de bestuursleden verschillende activiteiten organiseren zoals een spaghettiedag, restaurantdag, wafelenverkoop. Ook wordt de groep nu betaald voor hun optredens. Dus geen lidgeld, gratis kledij en vele lesgeefsters vergt een hele organisatie. De ploeg bestaat uit een kookploeg, een decorploeg, 10 trainsters en 9 bestuursleden. Ook de gemeente Bilzen duikt in de vorm van een kleine subsidie. De Broeveskender bestaan nu uit een 40 tal danseressen en dansers.

2.5 Motivatie

Gevraagd naar de motivatie van Marie Josee om dit reeds zo vele jaren te doen zie je haar ogen blinken. Het plezier wat ze beleeft wanneer de dansers tijdens een wedstrijd een goed resultaat halen, de blijdschap van de ouders en de trots dat zij hiermee gestart is, is haar drijfveer. Zij fleurt helemaal op wanneer anderen gelukkig zijn. Meer nog zegt ze : “ mijn hele leven draait om de dansmariekes “. Graag zou ze het 60 jarig jubileum nog willen organiseren en dan stilaan de fakkel doorgeven maar aan stoppen denkt ze nog helemaal niet. “ Ik heb mijn vader op zijn sterfbed beloofd dat er nooit een einde aan de Broeveskender zou komen “ zegt ze me heel zelfverzekerd. Ik heb er ondertussen voor gezorgd dat er een goed bestuur is die nog jaaaaren willen doorgaan dixit deze sympathieke madam.

3. Bibliografie

<https://www.fenvlaanderen.be/carnaval/wat-carnaval>

<https://www.broeveskender.be>

informant :

Naam : Marie Josee Robben

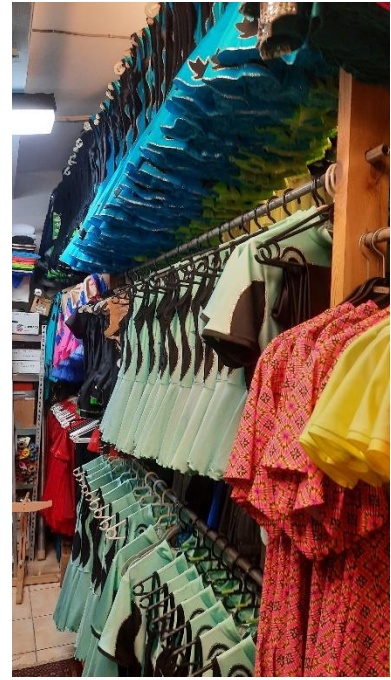
Leeftijd : 69 j

Adres : st Lodewijkstraat 79 3740 Bilzen

Bij deze geeft Marie Josee toestemming tot eventuele publicatie conform de gdpr regelgeving.

Oprichters van de Broeveskender

Gedeelte klerkast

Enkele gewonnen trofeeën

